

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Ю.П.Рак, д.т.н., професор, О.Б.Зачко
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Забезпечення безпеки життєдіяльності людини є одним з найголовніших пріоритетів державної політики України, тому система безпеки життєдіяльності відіграє велике значення в країні. Її комплексна ієрархічна багаторівнева структура з великим числом зв'язків, які характеризуються децентралізацією і розподілом функцій за організаційними та функціональними ознаками, обумовлює значну складність задач управління системою (рис. 1).

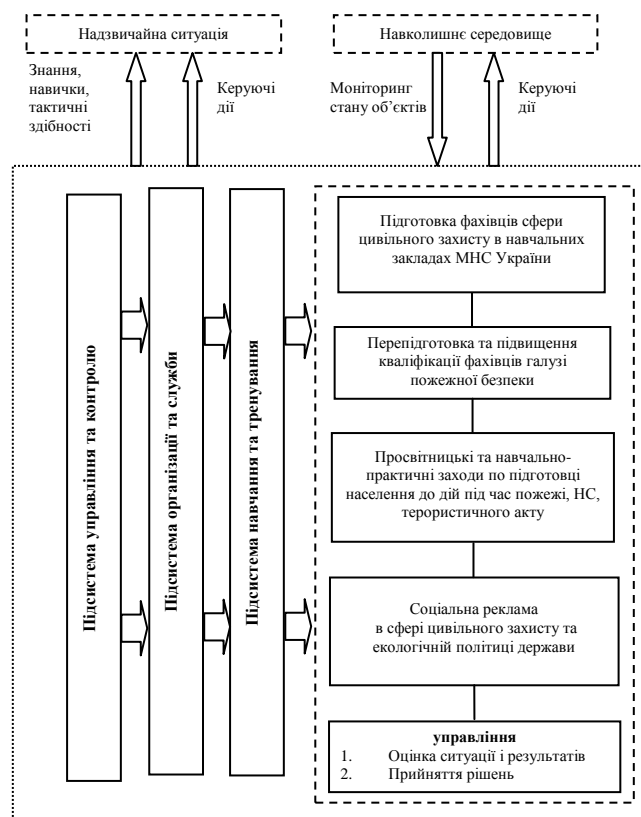

Рис. 1. Структура інформаційної моделі системи безпеки життєдіяльності.

На ситуацію в системі безпеки життєдіяльності регіону, на наш погляд можна впливати на 2 рівнях:

- Рівень МНС України;
- Рівень регіональних органів влади, оскільки ситуація в системі безпеки життєдіяльності регіонів України залежить від розвитку регіональної інфраструктури.

Для оптимального вибору проектів вдосконалення системи безпеки життєдіяльності необхідно оцінити стан системи та визначити фактори, які впливають на її функціонування (рис. 2).

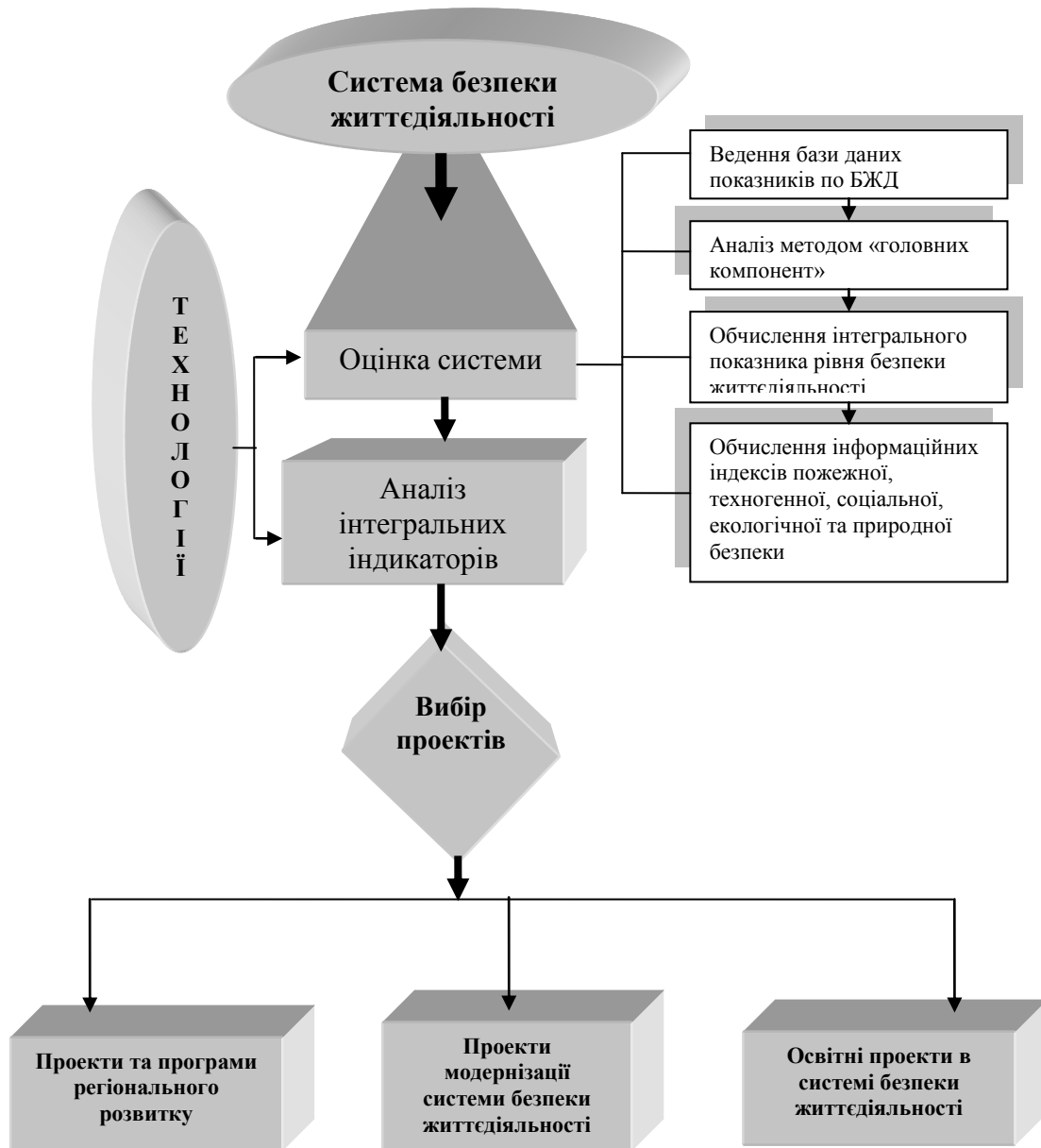

Рис. 2. Узагальнена схема управління проектами для модернізації системи безпеки життєдіяльності

Вдосконалення управління системою безпеки життєдіяльності передбачає наявність інформаційно-аналітичного забезпечення для адекватної оцінки стану регіонів, аналізу факторів, які впливають на відхилення від середніх орієнтирів чи програмних завдань, встановлення причин відхилень та неефективного використання ресурсного потенціалу.

Оцінка функціонування системи безпеки життєдіяльності відбувається шляхом аналізу величезної кількості показників з безпеки життєдіяльності і розрахунку інтегрального показника рівня безпеки життєдіяльності та інформаційних індексів пожежної, техногенної, соціальної, екологічної та природної безпеки. Аналіз розрахованих інтегральних індикаторів дозволяє визначити сфери, які потребують дотацій та зробити вибір проектів в даній сфері. Якщо на значення інтегрального

показника рівня безпеки життєдіяльності впливають показники, пов'язані з неефективним функціонуванням соціальної інфраструктури, то в даному випадку необхідно зробити вибір проектів та програм регіонального розвитку.

На якість функціонування системи безпеки життєдіяльності впливає людський фактор, зокрема рівень підготовки особового складу пожежно-рятувальних сил та готовність населення до дій під час надзвичайних ситуацій. Серед державних заходів в системі безпеки життєдіяльності пріоритетними є неперервне підвищення кваліфікації працівників, перепідготовка кадрів та проведення навчань для населення. Тому проблеми управління інноваційними проектами по створенню навчальних систем (освітні проекти) для забезпечення безпеки життєдіяльності людини є актуальними.

Управління проектами в системах безпеки життєдіяльності повинно сприяти:

- виробленню навиків ідентифікації небезпечних та шкідливих факторів і створення сприятливих умов життєдіяльності людей на певній території (проекти, спрямовані на оцінку стану та модернізації системи безпеки життєдіяльності);
- контролювати проектування нової техніки і технологічних процесів згідно з сучасними вимогами екології і з урахуванням стійкості функціонування господарських об'єктів та технічних систем (проекти моніторингу екологічної стійкості територій);
- прогнозувати можливу обстановку і приймати грамотні рішення в умовах надзвичайних ситуацій щодо захисту населення та персоналу об'єктів від можливих негативних наслідків;
- забезпечити якісне засвоєння нового стереотипу поведінки людини з метою виживання в нових природних та антропогенних умовах (освітні проекти).

Висновок. Використання описаного підходу, спрямованого на оцінку системи безпеки життєдіяльності та виявлення факторів, що впливають на її стан, дозволить вдосконалити управління проектами та програмами з метою ефективнішого функціонування системи безпеки життєдіяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Айвазян С.А. Интегральные индикаторы качества жизни населения: их построение и использование в социально-экономическом управлении и межрегиональных сопоставлениях. – М.: ЦЭМИ РАН, 2000. – 118 с.
2. Мазур И.И., Шапиро В.Д. и др. Управление проектами (справочник для профессионалов). М.: "Высшая школа", 2001 - 880 с.
3. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2007 році // http://www.mns.gov.ua/annual_report/2008/content_1.ua.php?m=B5&PHPSESSID=df93613218f3d7e020b0d7c7b0b7d494
3. Рач В.А., Антоненко С.В., Черепаха Г.С. Особенности взаимодействия руководителя и команды на различных этапах проекта. //Управління проектами та розвиток виробництва. Сбірник наукових праць. Під. Ред. В.А Рач. – 2004.- № 1 (9). – с. 154-160.